

Om Johanne Helbo Bøndergaard

Johanne Helbo Bøndergaard er litteraturhistoriker og har skrevet sin ph.d. afhandling ved Institut for Kommunikation og Kultur, AU. Hendes forskningsmæssige fokus er på erindringskultur, forensisk æstetik og narratologi.

Tid og sted for forsvar

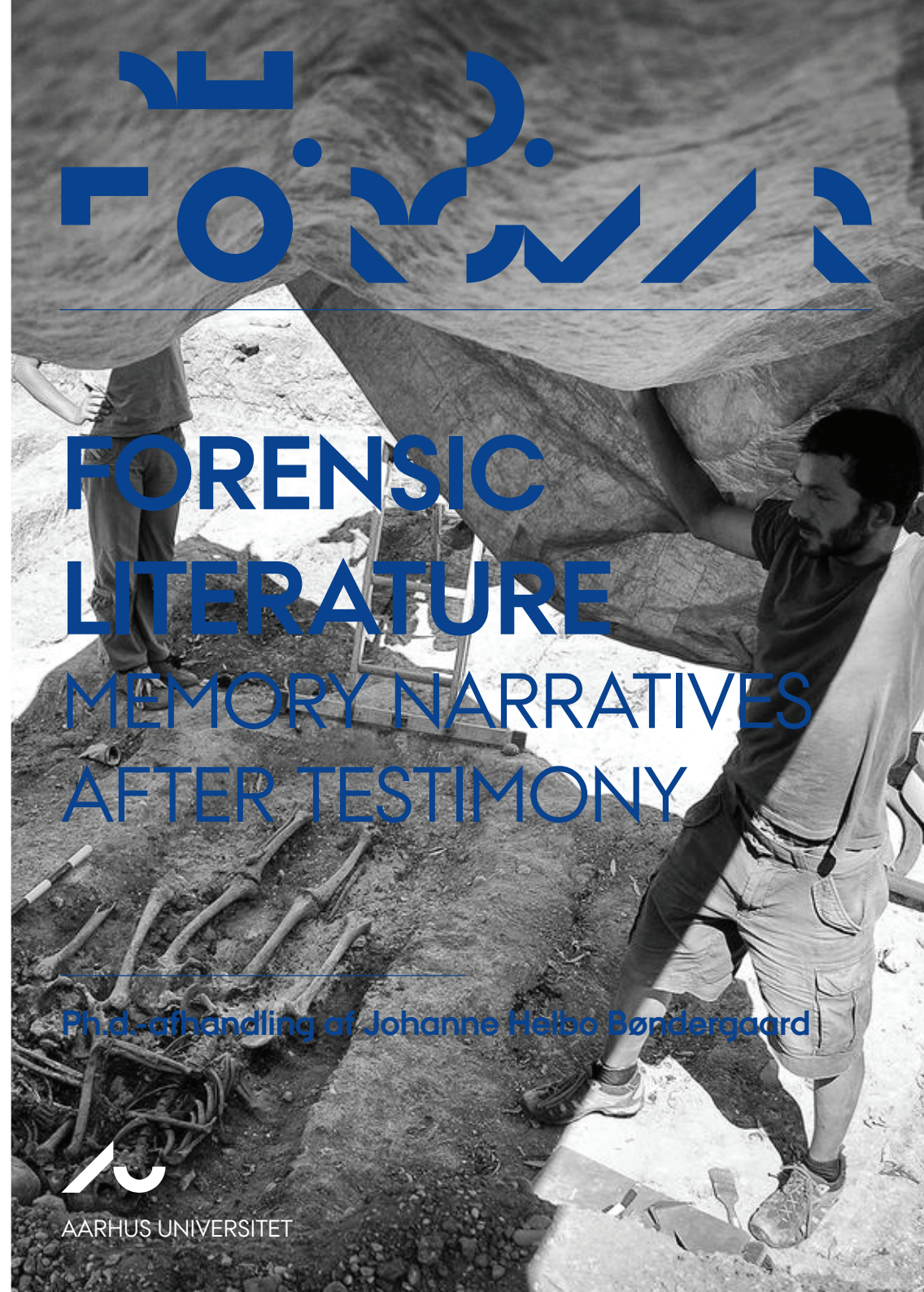
Den 5. februar 2016, kl. 13.00

Kasernen, Langelandsgade 139, bygning 1584, lokale 212, Aarhus C

Kontakt

Johanne Helbo Bøndergaard
Johanne.bondergaard@gmail.com
+45 51536539

Aarhus Universitet
Institut for Kommunikation og Kultur
Langelandsgade 139
Jens Chr. Skous Vej 2 og 4 (bygning 1485 og 1481)
8000 Aarhus C

FORENSIC LITERATURE MEMORY NARRATIVES AFTER TESTIMONY

Ph.d.-afhandling af Johanne Helbo Bøndergaard

AARHUS UNIVERSITET

FORENSIC LITERATURE MEMORY NARRATIVES AFTER TESTIMONY

Afhandlingen undersøger aktuel erindringslitteratur og argumenterer for et skift væk fra vidnesbyrd og traumefortællinger mod en forensisk fortællemodus.

Et skift fra vidnesbyrd til retsvidenskab

Udgangspunktet for afhandlingen er en hypotese om, at der er sket et skift i aktuel erindringskultur. Hvor vidnesbyrdet tidligere har stået centralt, har erindringskulturen omkring krige og konflikter i dag bevæget sig i en mere retsvidenskabelig eller "forensisk" retning. Fortiden efterforskes, analyseres og diskuteres i lyset af arkivmateriale, fysiske genstande og spor. Dette skift gør sig også gældende i litteraturen.

Forensisk litteratur

Jeg argumenterer for at disse litterære fremstillinger nærmer sig fortiden gennem forfatterens opklaringsarbejde, analyse og arkæologisk arbejde med erindringer og arkivmateriale. Jeg analyserer fire forensiske værker: Göran Rosenbergs Ett kort Uppehåll på Vägen från Auschwitz (2013), Aleksandar Hemon's The Lazarus Project (2008), Javier Cercas' Anatomia de un Instante (2009) og Joseph O'Neills Blood-Dark Track (2009).

Vidnesbyrdet som forensisk genre

I afhandlingen foreslår jeg, at denne "forensiske modus" i litteraturen er symptomatisk for et skift væk fra vidnesbyrdet, men også at den genetablerer vidnesbyrdet som en forensisk genre, altså en af de måder, hvorpå udsagn om fortiden præsenteres for et forum. I afhandlingens første hovedkapitel forholder jeg mig direkte til arven fra vidnesbyrdet i en analyse af Göran Rosenbergs Ett Kort Uppehåll på Vägen fra Auschwitz (2013).

Kritik af retsvidenskabens antagelser

Den forensiske modus udfordrer endvidere en forensisk kultur, der traditionelt opprioriterer skarpe videnskabelige forklaringer på komplekse begivenheder, og som har det med at overse betydningen af menneskelige erfaringer og værdier for fortolkningen af disse. I afhandlingens andet hovedkapitel analyserer jeg Aleksandar Hemon's The Lazarus Project (2007), som forholder sig eksplicit til tidlig retsvidenskab og kritiserer en mekanisk forensisk tilgang til individet, der oversætter fysiske kendetegn til politiske, sociale eller etniske stereotyper. Gennem romanens komplekse sammenvævning af forskellige tider og steder antyder Hemon, at vi måske ikke har bevæget os så langt væk fra den tendens til at vurdere og værdisætte hinanden på baggrund af kroppens karakteristika, som vi forestiller os.

Konklusioner

1. Vidnesbyrdet stadig centralt for vores forståelse af det 20. og 21. århundredes konflikter.
2. Den forensiske modus i litteraturen udfordrer vores retsvidenskabeligt informerede kultur ved at insistere på nødvendigheden af menneskelig og æstetisk dømmekraft.
3. Den forensiske litteraturs omgang med historien er politisk. Den forensiske modus imødekommer kritik, der er blevet rettet mod vidnesbyrdet ved at prioritere vidnets historiske og juridiske funktion og ved at forholde sig politisk eller agonistisk til fortidens begivenheder.